

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. V. Gulæ detestatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

bolatum iuerint. qua re effectum, vt Itali singulari eius continentia moti, spretis his malis, quæ ab hoste poterant perferre, miro omnium consensu, Belisarij virtutem, paruasque eius copias, Gothorum multitudini, in omne cupiditatum genus corruptæ, anteposuerint,

Possent & huius generis, non pauca, isthic exempla produci; sed hic modum facimus. qui volet, in istis sat multum habebit, eximie pulchritudinis, quod imitetur. ea ergo haud limis oculis aspicientes, moderatè

Viuite, lurcones, comedones viuite ventres.

Lucilius.

CAPVT V.

Gulæ detestatio.

VT pestiferam hanc vitiorum segetem, GVLAM, in herba opprimamus, quod aiunt, non solum eius inimicæ frugalitatis armis oppugnanda, sed & suis met telis confodienda erit, dum eius nocumenta ac fæditatem breuiter in publicum statuimus, atq; ad clarum solem exponimus.

Principiò, ab hac lue vt nobis prospiciamus, grauius admonet Sapiens. *Noli auidus esse in omni epulatione, Et non te effundas super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas, & auiditas appropinquabit ad choleram.* quibus verbis innuere voluit, tum latentem in hoc vitio turpitudinem, tum omnis generis morbos, aliaque nocumenta exinde originem ducuntia.

Turpitudo tanta est; vt eam cogitando assequi, facile non possis, aded, vt Epulones eiusmodi, bestiarum potius, quàm hominum mores, exprimere cernantur. Vnde Clemens Alexandrinus.

ζ 5

Licet

*Gulæ vitio
turpido.*

Lib. 2. Pa- dag. cap. 1. Licet videre gulosos, sive in canibus, propter voracitatem, assimilari potius, quam hominibus, qui adeo festinant ut saturantur, ut ambae maxillae simul instentur, elatis vasis, quae sunt in facie. quin etiam sudorem praetera diffundi, dum propter insatiabilitatem arte comprimuntur, & propter intemperantiam anhelant, festinatione indecora, & ab honesta consuetudine aliena, intruso in ventrem nutrimento, & tanquam ad viaticum, non ad digestionem edulia reponunt. Et ibidem post pauca Gula deditus, cor habet in ventre, admodum similis pisci qui Graece Onos dicitur, hoc est asinus, quem solum, ait Aristoteles, ex aliis animalibus, cor habere in ventre.

Cor in ventre habet Gulosus.

Hæc ille, quibus indicat, gulosos cor in ventre quasi gestare, hoc est omnes animi cogitationes committere, quod ventris ingluivici cupiditatem exariare possint, ut mihi elegantissime videatur locutus Plutarchus, cum dixit. Velut Mathematici centro ac spacio. Ita quidam omnem voluptatem ventre circumscrībunt, nec quicquam iucundum putant ac delectabile, nisi quod cibo & potu conficitur. Quod, quam sit fedum, quam pestiferum, his verbis declaratur à sancto Ioanne Chrysostomo. Stercus appellari, non alimentum, delicias voracitatis. Quod enim necessitatem in edendo exc-

Homil. 45. in Matth. dit, id non alimentum, sed lurida pestis est. Quemadmodum seruus, quando supra vires quicquam impositum est, Domino impudenter maledicit: Sic & venter nimium plenus, mentem & cogitationem corrumpit. Et alio in loco, adnectens quoque morbos, quos ista ciborum impletio gignit. Tale est in ventrem cibos mittere, quale, si quisquam eos in cloacam proiciat. Magis autem non tale, sed multò peius. Hic enim finum operatur, sine tua

Homil. 29. in epist. ad Hebr. refertur Can. Nihil de conse. rat. dist. 5.

Lesio-

lesione; illic autem plurimos morbos, plurimasq; procreant aegritudines.

Quod facit fames, hoc facit & plenitudo ciborum, magis autem, multò peiora. Fames quippè in paucis diebus aufert hominem, & liberat ex hac vita pœnali. Excessus verò ciborum, consumit, & putrefacit corpus humanum, & macerat aegritudine diuturna, & tunc eum morte crudeli consumit. Nec non & alibi hoc vitium ideò grauius execratur, quod hominem, ad res agendas, ineptum atq; inidoneum efficiat. *Annò videtur, inquit, lumenta iugū ferentia, posteaquam ad praesepa pasta sunt, iter agere, onera gestare, suum explere ministerium? Tu verò, sublata mensa, ad omne opus inutilis, num vitare poteris, quò minus videaris a sinis deterior? Quamobrem? Quia tum maximè conuenit esse sobrium; nam post mensam agendi gratias tempus est. Non decet autem agentem gratias, stupidum esse ac Ebrium. A mensa ergò ad deprecationem vertamur: non ad Lectum; ne brutis animalibus simus magis bruti.*

Concio. 1.
de Lazaro,

Quantis verò ipsam animã detrimentis obnoxiam reddat, breui temporis tractu, difficile est explicatu. Leuiter ergò quædam, ac summatim tangenda. Mentem primò euertit, ac rationè irreparabili naufragio mergit. Sicut nauis, inquit idem S. Ioannes Chrysoström, *Quæ aquis impletur, vt exhauriri nequeat, statim submergitur: ita homo, cū crapula & Ebrietati seipsum exponit, in praecipitum vadit, & rationem suam submergit. Et alibi: Quæmadmodum nauis, quæ maiorem, quam pro modo suo, mercium vim receperit, oneris magnitudine depressa submergitur, ita & corporis nostri natura, si plus alimèti, quam pro virtute sua, acceperit, obruitur, & pondus mercium non ferens, in profundum*

Cula no-
cumentæ.

Homil. 10.
in Genes.

Homil. de
ingluuie
& Ebrie-
tate.

inter-

internecionis demergitur, nautasq; & gubernatorem, & proretam & nauigantes, ipsum denique onus perdit.

Nec hoc mentis ac rationis interitu, gula fatiatur; quin & anime facultatibus, diuini spiritus influxum omnem, quasi obsidione cinctis commeatum, &

Serm. de
ieiunio.

que ad victum pertinent, hostiliter adimit. Nam e copiosiore pastu, inquit S. Basilius, fumi quidam, seu vapores exhalantur, qui lucem S. spiritus, in hominis mentem irradiantem, quasi densa nubes interueniens, interceptiunt.

Serm. de
abdicat. re-
rum.

Vnde quid mirum si omnis generis vitia pululent? Vt fons aqua, ait idem Basilius, si in plures riuulos dissectus, vicina riuulis illis loca omnia, herbarum viriditate conuestit, & quasi pubescere facit: sic vitium gula, si per cordis tui venas se effuderit, atq; distraxerit, indeq; permeans, sensus tuos omnes irrigarit, vbi libidinum multarum in te syluam conueuerit, animum tuum flagitiorum habitaculum efficiet. Nec id mirum valde. Nam si Climachro credimus, sicut stercoreis copis multitudinem gignit vermium: Ita multitudo ciborum, lapsuum, malarum cogitationum, atq; somniorum, operatur multitudinem, ac virtutum omnium ruinam. Quod ipsum & Nilus confirmat hisce verbis. Gule vitium, appellat Hieremias, coquorum principem. Sicut enim ille omnem adhibet diligentiam, vt gula ventriq; satisfaciat, & innumerabiles voluptatum artes excogitat: Sic vitium gula, omni studio, querit gutturis voluptatem exple-
re. Et ciborum varietas euertit ac diruit virtutum propugnaculum; Suauitas enim condimentorum, tanquam machina bellica, prosternit munimenta iam a virtute constructa, & firmum ac solidum robur ipsius, affigit humi.

De uisite-
zione grad.
26.

In libro
Ascetico

Qua de re quoq; perpulchrè S. Bernardus. *Omni studio,*

Serm. 24.
ad sororē.

studio, inquit, debemus despicere gulam ciborum: spernenda est concupiscentia esearum, cauenda est cura ventris. Quando enim venter immoderate reficitur, corpus ad luxuriam excitatur. Non debemus concedere, vt ventrem impleamus, sed vt corpus sustentetur. Vbi venter est cibus repletus, ibi est ignis luxurie accensus. Et paulo post eodem loco, Sicut per abstinentiam omnes virtutes spirituales radicanur atq; adificanur in anima; ita per suauitatem ciborum, omnia vitia nutriuntur, & confortantur in corpore. Et bene Isidorus. L. 2. soliloq. Ciborum saturitas carnis luxuriam suscitatur. Edacitatis vitio, crescit omnis carnis tentatio. Saturitati semper libido adiuncta est. At abstinentia contra, libido restringitur, ieiunio luxuria superatur. Lib. 2. de summo bono. c. 42.

Superuacaneum existimo, plura patrum Testimonia produxisse, cum ex allatis, quæ gulæ naturam, meridiana luce clarius appareat.

CAPVT VI.

Gula cur, & quomodo cauenda?

Habet hoc vitium, quædam quasi incitamenta in natura, quæ nisi impendio reprimantur, facile vires acquirunt, vt rationi preualere possint. Ex Cassiano id constat, historia quadam notabili, quam recenset; Eam, operæ precium reor, vt hic commemoremus ipsius verbis. sic itaq; inquit. Iam huius vitij naturam, quidam senum, cum Philosophis disputans, qui eum simplicitate Christiana, velut rusticum crederent fatigandum, sub hoc problematis figurans colore, eleganter expressit. Multis, inquit, creditoribus pater meus me reliquit obnoxium; ceteris ad integrum soluens, ab omni conuentionis eorum molestia liberatus sum. Vni satisfacere, quotidie licet soluendo, mens. Collatio- nes cap. 21. Elegans Problema Gula importunitatem exprindo, mens.